

MILLIY IQTISODIYOTDA AKSIYADORLIK JAMIYATLARI MOLIYAVIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI BAHOLASH

Umarxodjaeva Muyassar Ganievna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti "Menejment" kafedrasida dotsent, i.f.n.

email: m.umarxodjaeva@tsue.uz

ARTICLE INFORMATION	ABSTRACT
Volume: 1 Issue: 8 DOI: https://doi.org/10.55439/INSURE/vol1_iss8/a2	Ushbu maqolada milliy iqtisodiyot doirasida faoliyat ko'rsatayotgan aksiyadorlik jamiyatlari moliyaviy boshqaruv samaradorligini baholashning ahamiyati, moliyaviy boshqaruv samaradorligini shuningdek, ularning kengroq iqtisodiy jarayonlarga ta'siri yoritilgan. Bundan tashqari, maqolada makroiqtisodiy omillar, sanoat dinamikasi, texnologik yutuqlar va global bozor tendentsiyalarining ta'sirini o'z ichiga olgan moliyaviy boshqaruv samaradorligini baholash elementlari ko'rib chiqilgan. Unda aksiyadorlik jamiyatlarining moliyaviy ko'rsatkichlariga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillarni hisobga oladigan yaxlit yondashuvni qo'llash muhimligi ta'kidlangan. Aksiyadorlik jamiyatlarining korporativ moliyaviy boshqaruv amaliyotida ijobiy natijalarga erishish uchun tushunchalar, istiqbollar va tavsiyalarni taqdim etilgan. <i>YAIM, moliyalashtirish, moliyaviy boshqaruv, rentabellik ko'rsatkichlari, boshqaruv samaradorligi, ROA, ROE, operativ boshqaruv.</i>
KEYWORDS	

Kirish (Introduction/Введение)

Milliy iqtisodiyotning dinamik jarayonlarida aksiyadorlik jamiyatlari iqtisodiy o'sish, innovatsiyalar va samaradorlikni ta'minlashda muhim rol o'ynamoqda. Aksiyadorlik jamiyatlarini samarali moliyaviy boshqarish operatsion samaradorlik, barqaror rivojlanish va raqobatbardoshlik uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega [1,2,3]. Likvidlikni boshqarish moliyaviy samaradorlik, rentabellik va barqarorlikni oshirishda muhim rol o'ynaydi [4,5,6]. Ommaga ochiq ma'lumotlarga asoslangan moliyaviy tahlil aksiyadorlik jamiyatlarini faoliyati, samaradorligi va qarorlar qabul qilinishini baholash uchun zarurdir [7,8].

Moliyaviy boshqaruv sifati aksiyadorlik jamiyatlarining samaradorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Moliyaviy tahlil kompaniyalarning moliyaviy holati, barqarorligi va boshqaruv raqobatbardoshligini baholashda hal qiluvchi rol o'ynaydi [9,10,11,12,13]. U to'lov qobiliyati, operatsion salohiyat, rentabellik, o'sish qobiliyati, samaradorlik, likvidlik, qarzdorlik va rentabellik kabi turli xil moliyaviy ko'rsatkichlarni baholashni o'z ichiga oladi. Moliyaviy hisobotlarni tahlil qilish va nisbatlar tahlili kabi vositalarni qo'llash orqali kompaniyalar o'z faoliyatini aniqlashlari, muammoli joylarni aniqlashlari va o'z faoliyatini optimallashtirish va raqobatbardoshlikni oshirish uchun asosli qarorlar qabul qilishlari mumkin.

Moliyaviy tahlil kelajakdagi vaziyatlarni bashorat qilish, strategiyalarni ishlab chiqish, investitsiya loyihalarini baholash va xavf darajasini aniqlashda yordam beradi. U resurslardan foydalanish, moliyaviy barqarorlik, raqobatbardosh joylashuv va umumiy moliyaviy salomatlik haqida tushunchalar beradi, bu esa kompaniyalarga to'g'ri moliyaviy qarorlar qabul qilish va uzoq muddatli barqarorlik va rivojlanish istiqbollarini yaxshilash imkonini beradi.

Aksiyadorlik jamiyatlari kam resurslarni saqlash va o'zgarishlar agenti sifatida mamlakatlarning ijtimoiy-iqtisodiy tuzilishiga katta ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli, doimiy rivojlanayotgan global iqtisodiyotda va barqaror o'sishni amalga oshirish uchun moliyaviy boshqaruvning oqilona amaliyoti madaniyatini rivojlantirish zarur.

Mavzuga doir adabiyotlar tahlili.

Aksiyadorlik jamiyatlarini moliyaviy boshqaruv samaradorligi so'nggi yillarda ko'plab xorijlik va mahalliy olimlarning dolzarb mavzusi bo'lib bormoqda. Tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, kompaniyalar moliya boshqaruv samaradorligi mamlakat makroiqtisodiy ko'rsatkichlari dinamik o'zgarishiga ijobiy o'zgarishlarni taqdim etdi.

Xususan, iqtisodchi olimlar I. Chustkina, M.Herman va Milan.B.Mixaylovichlarga ko'ra aksiyadorlik jamiyatlarining moliyaviy boshqaruv samaradorligi aksiyalarning qiymatini maksimal darajada oshirish, moliyaviy resurslardan samarali foydalanishni ta'minlash va raqobatbardoshlikni oshirish orqali iqtisodiyotda ahamiyatini ta'kidlagan [14,15,16].

Iqtisodchi olimlar Guzaliya Klychova va K. Satymbekovalarning ilmiy ishlarida aksiyadorlik jamiyatlarini iqtisodiy samaradorligi moliyaviy operatsiyalarni optimallashtirish, asoslangan qarorlar qabul qilish va moliyalashtirishni ta'minlash uchun moliyaviy resurslarni, manbalarni va munosabatlarni boshqarishni o'z ichiga olishini ta'kidlagan [16,17,18,19].

Xorijlik olim Stiglitz, J. Ega ko'ra samarali moliyaviy menejment kompaniyalarga shaxsiy manfaatlar bilan jamiyat ehtiyojlarini muvozanatlash imkonini beradi, iqtisodiy barqarorlik va rivojlanishga hissa qo'shadi [20].

Zairi, Mning fikriga ko'ra har tomonlama moliyaviy tahlil vositalaridan foydalangan holda, korporatsiyalar o'zlarining moliyaviy munosabatlari samaradorligini baholashlari mumkin, bu esa xarajatlarni optimallashtirish, rentabellikni oshirish va moliyaviy operatsiyalarda umumiy samaradorlikka olib keladi [21]. Oxir oqibat, samarali moliyaviy boshqaruv nafaqat alohida kompaniyalarga foyda keltiradi, balki o'sish, barqarorlik va raqobatbardoshlikni rag'batlantirish orqali kengroq iqtisodiy landschaftga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Strategik rivojlanish yo'nalishlari bo'yicha moliyaviy tahlil natijalaridan foydalangan holda aksiyadorlik jamiyatlari to'g'ri boshqaruv qarorlari qabul qilishi va barqaror o'sishni ta'minlashi mumkin [22]. Shu sababli, samarali moliyaviy boshqaruv nafaqat kundalik operatsiyalar

uchun, balki bozorda uzoq muddatli barqarorlik va raqobatbardoshlikni ta'minlash uchun ham zarurdir. Milliy iqtisodiyotda aksiyadorlik jamiyatlarining moliyaviy boshqaruv samaradorligining ahamiyati uning manfaatdor tomonlar va keng ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarda muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Aksiyadorlik jamiyatlarining moliyaviy boshqaruv samaradorligining milliy iqtisodiyotdagi ahamiyatini ortiqcha baholab bo'lmaydi [23]. Moliyaviy boshqaruv samaradorligi aksiyadorlar qiymatini optimallashtirishdan tashqari, samarali moliyaviy boshqaruv kapitalni shakllantirish, samaradorlikni oshirish, iqtisodiy rivojlanish va manfaatdor tomonlar ishonchini oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqotni amalga oshirishda foydalanilgan usullar (Methods/Методы).

Tadqiqotda ilmiy abstraksiyalash, guruhlash, qiyoslash, retrospektiv va istiqbolli,

empirik tahlil va boshqa usullardan foydalanildi. Maqolada ilmiy abstraksiyalash usuli yordamida logistika tizimidagi korxonalarni aylanma aktivlarni samarali boshqarish orqali moliyaviy ekspluatatsion ehtiyojlarni optimallashtirish rivojlantirishdagi ahamiyati va zarurati asoslandi. Shuningdek, aksiyadorlik jamiyatlari moliyaviy boshqaruv samaradorligini iqtisodiy tahlili usullaridan foydalangan holda emitatsion modellar ishlab chiqilgan.

Olingan natijalar (Results/Результаты).

Olib borilgan tahlillar natijasida milliy iqtisodiyotda aksiyadorlik jamiyatlari moliyaviy samaradorligini baholashda kelgusi yillardagi istiqbolli o'sish dinamikasi ko'rsatib berilgan. Shu bilan birga, akasiyadorlik jamiyatlar moliyaviy amaliyotlariga rivojlanishiga to'siq bo'layotgan holatlar hamda ularni bartaraf etish yo'llari asoslab berilgan.

Tahlillar (Analysis/Анализ).

Biz tadqiqotimizda milliy aksiyadorlik jamiyatlari tarkibiga kiruvchi O'zbekiston Respublikasi tovar-xomashyi birjasi AJning 2018-2022 yillardagi balans hisoboti va moliyaviy natijalar hisobotidan foydalangan holda moliyaviy samaradorligi tahlilini ishlab chiqishda O'zbekiston Respublikasi istiqbolli loyihalar milliy agentligi korporativ axborot yagona portali ma'lumotlaridan foydalandik.

O'zbekiston Respublikasi tovar-xomashyo birjasi" AJ O'zbekistonning iqtisodiy jarayonlarda strategik o'rinni egallab, tovar ayirboshlashni osonlashtiradi, bozor likvidligi va samaradorligini oshiradi. Milliy aksiyadorlik jamiyati sifatida u tartibga soluvchi nazorat ostida bo'lib, iqtisodiy o'sishni ta'minlash, savdoni rivojlantirish, qishloq xo'jaligi va sanoat tarmoqlarini qo'llab-quvvatlashda muhim rol o'ynaydi. Uning moliyaviy ko'rsatkichlari va boshqaruv amaliyotini tahlil qilish milliy iqtisodiyotning kengroq dinamikasi va korporativ boshqaruv mexanizmlarining samaradorligi haqida qimmatli tushunchalarni beradi.

Tadqiqot bo'yicha buxgalteriya balans hisobotlari asosida Tovaxom ashyo birjasining belgilangan davrdagi aktivlari, majburiyatlari va aksiyadorlarning o'z mablag'lariga haqida batafsil ma'lumot beruvchi moliyaviy holati taqdim etilgan. Ushbu amaliyotlar kompaniyaning likvidligi, to'lov qobiliyati va kapital tuzilmasini baholash, tendentsiyalar va potentsial moliyaviy sohalarini aniqlash imkonini beradi. Moliyaviy natijalar to'g'risidagi hisobotlar kompaniyaning operatsion samaradorligi, daromadlarni shakllantirish, xarajatlarni boshqarish va rentabellik ko'rsatkichlariga chuqurroq kirish imkonini beradi. Kapitalning rentabelligi, qarzni o'z kapitaliga nisbati va foyda marjasi kabi asosiy moliyaviy ko'rsatkichlarni tahlil qilish orqali kompaniyaning samaradorligi, rentabelligi va umumiy moliyaviy samaradorligini baholashda muhim ahamiyat kasb etadi (1-jadvalga qarang).

1-jadval

O'zbekiston Respublikasi tovar-xomashyi birjasi AJ" ning balans hisoboti bo'yicha aktivlar tahlili (mln so'mda)¹

№	Iqtisodiy ko'rsatkichlar	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022 yil o'sish dinamikasi % da
1	Uzoq muddatli aktivlar	30 129	32 962	36 579	35 584	37 977	126,0
2	Tovar-moddiy zahiralari	43	72	112	144	62	142,4
3	Debitorlik qarzlari	13 219	7 299	7 033	8 856	10 921	82,6
4	Jami joriy aktivlar	1197 117	1 591 387	1 715 272	2 582 346	4082187	341,0
5	Jami aktivlar	1 230 716	1 627 729	1 764 412	2 627 017	4 129 540	335,5

1-jadvalga ko'ra 2018 yildan 2022 yilgacha bo'lgan davrda "O'zbekiston Respublikasi tovar-xomashyo birjasi" AJ moliyaviy

ko'rsatkichlarining ijobiy tendentsiyasidan dalolat beradi. Quyida har bir ko'rsatkich bo'yicha tahliliy izohlar keltirilgan.

Uzoq muddatli aktivlarning 126% ga o'sishi: Uzoq muddatli aktivlarning sezilarli o'sishi kompaniyaning asosiy vositalar kabi aktivlarga investitsiya qilganligini yoki uzoq muddatli strategik investitsiyalarni amalga oshirganligini ko'rsatgan. Bu kompaniya o'z faoliyatini kengaytirayotganidan va kelajakdagi rivojlanish imkoniyatlariga sarmoya kiritayotganidan dalolat beradi.

Tovar-moddiy zaxiralarning 142,4% ga o'sishi: Kompaniya o'sib borayotgan talabni qondirish yoki qulay bozor sharoitlaridan foydalanish uchun inventarizatsiyani faol ravishda to'plashni o'z ichiga oladi.

Jami joriy aktivlar 341% ga o'sdi: Unga ko'ra ko'paygan naqd pul zahiralari, yuqori debitorlik qarzlari yoki oson sotiladigan inventar kabi omillar bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Kuchli likvidlik pozitsiyasi odatda ijobiydir, chunki u kompaniyaning qisqa muddatli majburiyatlarini bajarish qobiliyatini ko'rsatadi.

Jami aktivlar 335,2% ga o'sdi: Jami aktivlarning umumiy o'sishi uzoq muddatli aktivlar va umumiy aylanma aktivlarning o'sishining birgalikdagi ta'sirini aks ettiradi. Bu kompaniya aktivlari bazasining mustahkam o'sishidan dalolat beradi, bu kengayish va ehtimol bozor qiymatining oshishini ko'rsatadi.

Debitorlik qarzlarning 82,6% ga kamayishi bilan ijobiy iqtisodiy natija: Debitorlik qarzlarning kamayishi odatda kompaniya o'z mijozlaridan to'lovlarni yanada samarali yig'ishini ko'rsatadi. Buning sababi kreditni boshqarish amaliyotini yaxshilash yoki kredit sotish hajmining kamayishi bo'lishi mumkin. Ijobiy iqtisodiy natija bilan birgalikda debitorlik qarzlarning kamayishi kompaniyaning debitorlik qarzlarni boshqarishda muvaffaqiyat qozonganidan dalolat beradi, buning natijasida pul oqimi va rentabellik yaxshilanadi.

Shuningdek, biz tadqiqotimiz davomida O'zbekiston Respublikasi tovar-xomashyo birjasi" AJning 2018-2022 yillar davomidagi daromadlilik ko'rsatkichlarini tahlil qildik (2-jadvalga qarang).

2-jadval

"O'zbekiston Respublikasi tovar-xomashyi birjasi AJ" ning daromadlilik ko'rsatkichlari bo'yicha tahlili²

№	Iqtisodiy ko'rsatkichlar	2018	2019	2020	2021	2022	2018-2022 o'sish dinamikasi
1	Debitorlik qarzlari aylanmasi	0,48	1,30	1,75	2,06	2,30	478,9
2	TMZ aylanmasi	84,15	54,27	48,21	47,58	140,40	166,9
3	Jami aktivlar aylanmasi	0,017	0,019	0,023	0,023	0,020	117,9
4	ROA koeffitsienti	0,44	1,09	1,08	1,32	1,11	253,2
5	ROE koeffitsienti	11,37	21,34	12,43	31,35	35,22	309,8
6	Asosiy vositalar aylanmasi	0,70	0,96	1,12	1,71	2,20	313,87

2-jadval ma'lumotlaridan shuni ko'rish mumkinki, O'zbekiston Respublikasi tovar-xomashyi birjasi AJ" ning daromadlilik ko'rsatkichlari bo'yicha ijobiy moliyaviy samaradorlik ko'rsatkichlarini qayd etkan. Hususan, 2018-2022 yillar davomida debitorlik qarzlari aylanmasi 478,9%ni, TMZ aylanmasi 166,9%ni, jami aktivlar aylanmasi 117,9%ni, ROA koeffitsienti 253,2%ni, ROE koeffitsienti 309,8%ni hamda asosiy vositalar aylanmasi 313,87% bilan ijobiy moliyaviy samaradorlik ko'rsatkichlarini namoyish qilgan.

Quyida har bir ko'rsatkich bo'yicha tahliliy izohlar keltirilgan.

Debitorlik qarzlari aylanmasi 478,9% tashkil etishi: Debitorlik qarzlari aylanmasi koeffitsienti kompaniyaning debitorlik qarzlarni qanchalik samarali yig'ishini o'lchaydi. Yuqori koeffitsient kompaniyaning mijozlardan to'lovlarni tezroq stavkada yig'ishini ko'rsatadi. Yuqori aylanma koeffitsienti odatda qulaydir, chunki u kreditni samarali boshqarish va to'lovlarni tez yig'ishni taklif qiladi, bu esa pul oqimi va likvidlikni yaxshilaydi.

TMZ aylanmasi 166,9% tashkil etishi: TMZ aylanmasi kompaniya daromad olish uchun jami bozor aktivlaridan qanchalik samarali foydalanishini o'lchaydi. Yuqori aylanma koeffitsienti kompaniyaning sotuvlarni ishlab chiqarish uchun bozor aktivlaridan samarali foydalanayotganligini ko'rsatadi. Bu aktivlardan samarali foydalanish va resurslarni samarali boshqarishni taklif qiladi.

Jami aktivlar aylanmasi 117,9% tashkil etishi: Jami aktivlar aylanmasi koeffitsienti kompaniya daromad olish uchun o'z aktivlaridan qanchalik samarali foydalanishini o'lchaydi. Yuqori nisbat kompaniyaning aktivlar birligiga ko'proq daromad keltirayotganligini ko'rsatadi. Bu yuqori rentabellikka hissa qo'shishi mumkin bo'lgan aktivlarni samarali boshqarish va unumdorlikni taklif qiladi.

Maxsus son 2024

ROA (aktivlar rentabelligi) nisbati 253,2% tashkil etishi: ROA kompaniyaning umumiy aktivlariga nisbatan rentabelligini o'lchaydi. Yuqori ROA kompaniya o'z aktivlari bilan ko'proq foyda keltirayotganligini ko'rsatadi. Bu aktsiyadorlar va investorlar uchun qulay bo'lgan daromad olish uchun aktivlardan samarali foydalanishni taklif qiladi.

ROE (kapital rentabelligi) koeffitsienti 309,8% tashkil etishi: ROE kompaniyaning aktsiyadorlik kapitaliga nisbatan rentabelligini o'lchaydi. Yuqori ROE kompaniya o'z aktsiyadorlari investitsiyalari bilan ko'proq foyda keltirayotganligini ko'rsatadi. Bu kuchli rentabellik va aktsiyadorlar mablag'larini samarali boshqarishdan dalolat beradi.

Asosiy vositalar aylanmasi 313,87% tashkil etishi: Asosiy vositalar aylanmasi koeffitsienti kompaniya daromad olish uchun asosiy vositalardan (masalan, asosiy vositalardan) qanchalik samarali foydalanishini o'lchaydi. Yuqori aylanma koeffitsienti kompaniyaning asosiy vositalar birligiga ko'proq daromad keltirayotganligini ko'rsatadi. Bu yuqori rentabellikka hissa qo'shadigan asosiy vositalardan samarali foydalanishni ko'rsatadi.

Xulosa.

1. Kompaniya balans hisobotining aktivlar bo'yicha tahliliy natijalar shuni ko'rsatadiki, "O'zbekiston Respublikasi Tovar-xomashyo birjasi" AJ aktivlari bazasi, xususan, uzoq muddatli aktivlari va inventarlari sezilarli darajada o'sgan, shu bilan birga likvidlik holati va debitorlik qarzlarni boshqarish samaradorligi yaxshilandi. Ushbu tendentsiyalar ijobiy moliyaviy samaradorlik va muvaffaqiyatli strategik boshqaruvni taklif etadi.

2. Shuningdek, "O'zbekiston Respublikasi tovar-xomashyo birjasi" AJning 2018-2022 yillar davomida rentabellik ko'rsatkichlari bo'yicha ijobiy moliyaviy samaradorlik ko'rsatkichlari resurslarni samarali boshqarish, kuchli rentabellik va aktivlardan samarali foydalanishni

ko'rsatmoqda. Ushbu ko'rsatkichlar kompaniyaning moliyaviy ko'rsatkichlarini ijobiy aks ettiradi va uning samarali faoliyat korsatayotkanidan dalolat beradi.

3. Uzoq muddatli aktivlar va tovar-moddiy boyliklarning sezilarli o'sishi, ijobiy aylanma ko'rsatkichlari (masalan, umumiy aktivlar aylanmasi va asosiy vositalar aylanmasi) kompaniyaning o'z aktivlarini samarali boshqarayotganidan dalolat beradi. Bu oqilona investitsiya qarorlari va resurslardan samarali foydalanishni taklif qiladi.

4. Jami aylanma aktivlarning sezilarli o'sishi, debitorlik qarzlarning kamayishi bilan birga, likvidlik va aylanma mablag'larni samarali boshqarish yaxshilanganligini ko'rsatadi. Bu kompaniyaning qisqa muddatli majburiyatlarini bajarish va o'sish imkoniyatlariga intilish qobiliyatini oshiradi.

5. ROA va ROE koeffitsientlari kabi ijobiy rentabellik ko'rsatkichlari kompaniyaning o'z aktivlari va kapitaliga nisbatan foyda olish qobiliyatini aks ettiradi. Bu aktsiyadorlar uchun daromad olish uchun resurslardan samarali foydalanishni taklif qiladi, bu yaxshi moliyaviy natijalarni ko'rsatadi.

6. Debitorlik qarzlarning yuqori aylanma koeffitsienti kreditni boshqarishning samarali usullaridan dalolat beradi, bu esa debitorlik qarzlarni o'z vaqtida undirishga olib keladi. Bu sog'lom pul oqimini saqlashga yordam beradi va umidsiz qarzlarni xavfini kamaytiradi.

7. O'zbekiston Respublikasi tovar-xomashyo birjasining moliyaviy boshqaruv samaradorligining ijobiy baholanishi strategik rejalashtirish, resurslarni samarali taqsimlash va oqilona moliyaviy qarorlar qabul qilishdan dalolat beradi. Bu omillar kompaniyaning o'z faoliyatini barqaror rivojlantirish, aktsiyadorlar qiymatini oshirish va bozorda raqobatbardosh ustunlikni saqlab qolish qobiliyatiga yordam beradi.

References:

1. Sudiantini, D., Suryadinata, A., Rahayu, A. S., Aprilia, A. B., & Lestari, A. D. (2023). Ruang Lingkup Manajemen Keuangan Scope Of Financial Management. *Jurnal Kajian dan Penelitian Umum*, 1(3), 60-65.
2. Abdubogiyev, M. (2023). ANALYSIS OF EFFICIENCY IN FINANCIAL SUPPLY MANAGEMENT OF JOINT STOCK COMPANIES OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. *Iqtisodiyot va ta'lim*, 24(3), 310-320.
3. Al Breiki, M., & Nobanee, H. (2019). The role of financial management in promoting sustainable business practices and development. Available at SSRN 3472404.
4. L., A., Shylo., Olena, Toporkova. (2022). Financial analysis in activities of the joint-stock companies. *Infrastruktura rinku*, doi: 10.32843/infrastructure64-14
5. Хакимова, Ш., & Умарходжаева, М. (2021). Создание устойчивой цепочки поставок для поддержки устойчивого развития автомобильной промышленности Узбекистана с использованием передового опыта Японии. *Экономика И Образование*, (4), 240-246.
6. Mahmudov, S. (2023). LOGISTIK TA'MINOT ZANJIRINI MOLIALSHTIRISHDA FAKTORING VA RIVERSIV FAKTORING AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH. *Страховой рынок Узбекистана*, 1(4), 31-34.
7. N, Dekhtyar., N., Pihul., Yevheniia, Kulyk. (2022). Peculiarities of the financial management of joint stock companies. *Вісник Сумського державного університету*, 2022(4):72-82. doi: 10.21272/1817-9215.2022.4-08
8. Хакимова, Ш., & Умарходжаева, М. (2021). CREATING A SUSTAINABLE SUPPLY CHAIN TO SUPPORT THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE AUTOMOTIVE INDUSTRY OF UZBEKISTAN BY USING JAPANESE BEST PRACTICES. *Iqtisodiyot va ta'lim*, (4), 240-246.
9. Yang, S. (2023). Financial Analysis of Listed Companies of Biological Vaccine Companies: Take D Bio for example. *Frontiers in Business, Economics and Management*, 9(2), 72-78.
10. Махмудов, С. (2022). ИСТОЧНИКИ И МЕТОДЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИХ КОМПАНИЙ. *Iqtisodiyot va ta'lim*, 23(1), 205-211.
11. Khetal, P., & Sardar, H. C. (2022). A Study on the Analysis of Financial Performance with reference to PTL Enterprises Ltd. *RESEARCH REVIEW International Journal of Multidisciplinary*, 7(2), 56-66.
12. Muhacheva, A. (2019). Financial analysis of an industrial enterprise. *Bulletin of Kemerovo State University Series Political Sociological and Economic Sciences*, 2019(4), 415-424.
13. Cristhian, Marcillo-Cedeño., Clara, Aguilar-Guijarro., Néstor, Gutiérrez-Jaramillo. (2021). Análisis financiero: una herramienta clave para la toma de decisiones de gerencia. *6(3):87-106*. doi: 10.33386/593DP.2021.3.544
14. Iryna, Chunitska., Olga, Pozdnyakova. (2022). Financial mechanism of enterprise management activities and its role in the organization of financial policy. *Наукові записки*, 1(27(55)):81-87. doi: 10.25264/2311-5149-2022-27(55)-81-87
15. Mykola, Herman. (2022). Management of the financial resources of the enterprise and its impact on its financial condition. *Вісник Хмельницького національного університету*, 310(5(1)):175-181. doi: 10.31891/2307-5740-2022-310-5(1)-29
16. Mihajlović, M. B., Tadin, D. B., & Gordić, B. M. (2020). The role of financial management in the company. *Tehnika*, 75(4), 498-503.
17. Klychova, G., Zakirova, A., Nigmatzyanov, A., Nikitenko, I., & Ostae, G. (2021). Efficiency of corporate finance: formation of accounting and management tools. In *E3S web of conferences* (Vol. 273, p. 10038). EDP Sciences.
18. Katira, S., Begzat, N., Ajgul, M., & Zhangul, B. (2020). MODERN RISK FORECASTING MODELS IN THE COMPANY. *Научный журнал «Доклады НАН РК»*, (4), 206-213.
19. Махмудов, С. (2023). АНАЛИЗ ДИНАМИКИ СОСТАВА АКТИВОВ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ПРЕДПРИЯТИЙ. *Иктисодиёт ва инновацион технологиялар*, 11 (1), 105-117.

20. Stiglitz, J. E. (2005). More instruments and broader goals: moving toward the post-Washington consensus. Wider perspectives on global development, 16-48.
21. Zairi, M. (2012). Measuring performance for business results. Springer Science & Business Media.
22. Chykurkova, A., & Didukh, S. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASIS FOR EVALUATING THE EFFICIENCY OF FUNCTIONING OF JOINT-STOCK COMPANIES IN THE SYSTEM OF THEIR MANAGEMENT. MANAGEMENT OF THE 21ST CENTURY: GLOBALIZATION CHALLENGES. ISSUE 4, 123.
23. Zhang, A., Zhang, Y., & Zhao, R. (2003). A study of the R&D efficiency and productivity of Chinese firms. Journal of Comparative Economics, 31(3), 444-464...